



Europos
Tarybos
konvencija
dėl veiksmų
prieš
**prekybą
žmonėmis**



Stebėsenos
mechanizmas

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE



KOKIE YRA KONVENCIJOS TIKSLAI?

— Europos Tarybos Konvencija dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis, kuri įsigaliojo 2008 m. vasario mėn. 1 d., siekiama užkirsti kelią prekybai žmonėmis, apsaugoti aukas ir persekioti pažeidėjus. Konvencija apima visas prekybos žmonėmis formas (nacionaliniu ar tarptautiniu mastu, neatsižvelgiant į tai, ar ji susijusi su organizuotu nusikalstamumu, ar ne) ir visas prekybos žmonėmis aukas (moteris, vyrus ir vaikus) taip pat visas išnaudojimo formas. Konvencijoje taip pat yra nustatomos priemonės, partnerystei pilietinėje visuomenėje ir tarptautiniam bendradarbiavimui skatinti.

— Pagrindinė Konvencijos pridėtinė vertė yra žmogaus teisių apsauga ir aukų apsauga. Konvencija apibrėžia prekybą žmonėmis kaip žmogaus teisių pažeidimą bei nusikaltimą žmogaus orumui ir neliečiamybei. Tai reiškia, kad nacionalinė valdžia tampa atsakinga, jei ji nesiima veiksmų, siekdama užkirsti kelią prekybai žmonėmis, apsaugoti aukas ar veiksmingai vykdyti prekybos žmonėmis bylų tyrimą.

— Prekyba žmonėmis vyksta visame pasaulyje, šis reiškinys nepaiso šalių sienų, ir todėl Konvencija yra aktuali visoms šalims ir visos šalys gali prie jos prisijungti.



KAIP YRA STEBIMAS KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMAS?

— Konvencija yra įsteigtas nepriklausomas stebėsenos mechanizmas, kuris vertina kaip Konvencijos nuostatos yra įgyvendinamos praktiškai. Šis stebėsenos mechanizmas yra vienas iš Konvencijos stipriųjų pusių ir jį sudaro du ramsčiai: Kovos su prekyba žmonėmis ekspertų grupė (toliau – GRETA) ir Šalių komitetas.

Kas yra GRETA?

— Kovos su prekyba žmonėmis ekspertų grupė GRETA yra atsakinga už Konvencijos įgyvendinimo vertinimą šalyse, kurios yra ratifikavę Konvenciją. GRETA sudaro 15 nepriklausomų ir nešališkų ekspertų ir Konvenciją pasirašiusių šalių. Tai yra įvairių sričių specialistai (teisės, teisėsaugos pareigūnai, psichologai, gydytojai, pilietinės visuomenės atstovai ir tt.), kurie yra renkami pagal savo kompetenciją tose srityse, kurias apibrėžia Konvencija. GRETA narių kadencija yra 4 metai, kuri gali būti vieną kartą pratęsta.

Kaip GRETA vykdo stebėseną?

GRETA stebėsenos veikla yra suskirstyta į ciklus. Kiekvieno ciklo pradžioje GRETA parenka konkrečias nuostatas, kuriomis grindžiama vertinimo procedūra.

Vykdydama stebėseną GRETA remiasi informacijos rinkimo metodų įvairove. Visų pirma, GRETA siunčia anketą Šalies, kurioje vyksta vertinimas, institucijoms. GRETA nagrinėja šalių atsakymus į anketos klausimus, ir jei reikia, paprašo pateikti papildomos patikslinamosios ar papildančios informacijos.

Be siunčiamos anketos GRETA lankosi vertinamoje šalyje. Toks apsilankymas suteikia galimybę iš esmės aptarti įvairius klausimus su valstybės, policijos pareigūnais, prokurorais, parlamento nariais ir kitomis suinteresuotomis pusėmis.

Apsilankymai vertinimo metu yra galimybė GRETA aplankyti vietas, kur yra teikiama prekybos žmonėmis aukoms pagalba. Todėl GRETA gali paprašyti apsilankyti krizių valdymo centruose ar prekybos žmonėmis aukoms skirtose prieglaudose, administruojamose valstybės institucijų ar NVO, dokumentų neturinčių migrantų ar prieglobsčio prašytojų centruose, sienos apsaugos punktuose, ar ligoninėse. Tokių apsilankymų metu galima patikrinti, kiek veiksmingai yra įgyvendinamos priemonės, kurių imtasi įgyvendinant Konvencijos nuostatas.





PILIEVINĖS VISUOMENĖS VAIDMUO

— Pilietinė visuomenė yra svarbus informacijos šaltinis GRETA. Vertinamųjų vizitų metu GRETA susitinka su organizacijų (NVO) atstovais, kitais pilietinės visuomenės atstovais (pavyzdžiui, profesinėmis sąjungomis, Advokatų asociacijomis, akademinės visuomenės atstovais), kurie kovoja su prekyba žmonėmis. GRETA gali nuspręsti atkreipti dėmesį į anketą ar paprašyti kitos informacijos NVO ar kitų pilietinės visuomenės atstovų, kurie turi prieigą prie patikimų informacijos šaltinių ir gali šią informaciją tinkamai patikrinti.



GRETA ATASKAITOS

— GRETA šalies vertinimo ataskaitos apima kiekvienos šalies situacijos analizę dėl veiksmų, kurių šalis ėmėsi siekdama kovoti su prekyba žmonėmis ir pasiūlymais, skirtais stiprinti Konvencijos įgyvendinimą. Ataskaitos yra rengiamos bendradarbiaujant ir jomis siekiama padėti šalims stiprinti jų pastangas.

— GRETA nagrinėja vertinimo ataskaitų projektus plenarinėse sesijose. Ataskaitų projektai yra siunčiami atitinkamos šalies vyriausybei, kuri gali pateikti komentarus, į kuriuos GRETA atsižvelgia rengdama galutinę ataskaitą. Ši ataskaita yra pateikiama šalies institucijoms, kurios gali teikti galutinius pastebėjimus. Po to GRETA ataskaita, kartu su visais komentarais, gautais iš šalies, yra viešinama.



KONVENCIJOS ŠALIŲ KOMITETAS

— Antrąjį stebėsenos mechanizmo ramstį, Šalių komitetą, sudaro šalių, kurios ratifikavo Konvenciją, atstovai. Remdamasis GRETA ataskaitomis, Šalių komitetas gali patvirtinti rekomendacijas atskiroms šalims, kurios yra susijusios su priemonėmis, kurių reikia imtis siekiant įgyvendinti GRETA išvadas.

NUO STEBĖSENOS IKI ĮGYVENDINIMO PĀRAMOS

■ Stebėsenos darbo vertė pagal Europos Tarybos Konvenciją dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis yra trilypė:

- ▶ vertinama ir skatinama laikytis plačių įsipareigojimų pagal Konvenciją;
- ▶ suteikiama kiekvienam pritaikyta parama kaip įveikti kliūtis ir;
- ▶ sudaroma tarptautinio bendradarbiavimo galimybė, galima dalintis informacija ir gerąją praktiką bei tarptautinė bendruomenė gali būti informuota apie naujas tendencijas, tokiu būdu skatinami bendri veiksmai siekiant užkirsti kelią ir spręsti problemas.

■ Šio stebėsenos darbo rezultatai yra skelbiami internete ir jie tapo atspirtimi visiems, kovojantiems su prekyba žmonėmis. Europos Taryba taip pat remia šalių vyriausybes Konvencijos ir rekomendacijų po stebėsenos proceso įgyvendinime.

Susisiekite su mumis:

Europos Tarybos Konvencijos dėl kovos su prekyba žmonėmis
sekretoriatas (GRETA ir šalių komitetas)

Europos Taryba / Council of Europe

F-67075 Strasbourg Cedex

Prancūzija / France

El. Paštas / Email: Trafficking@coe.int

www.coe.int/trafficking